

אבל צה"ל לא היה מוכן לוותר, ור-אלי גבע נשאר בצבא. כאשר היה מפקד קורס בבית-הספר לקציני שירות, לפני חמש שנים, אמר גבע דברים שהיום הם מקבלים משמעות חדשה: „אני יודע שאם נתחיל במילחמה יהיה לנו יותר קל לנצח. אך ברוב המיקרים לא הייתי רוצה שנעשה זאת. הייתי משלם בעד הסיכון, כי אני מאמין שהצבא יכול לעמוד בכך. ברור שאני מתנגד להצעה לפתוח במילחמה, רק מפני שלא משיגים את השלום.“ כאשר הוא נשאל אז מה צריכות להיות מטרות המילחמה של צה"ל היתה תשובתו: „לשמור על הקיים.“ הוא אמר גם את דעתו בבעיה הפלסטינית: „עלינו לעמוד מולה ללא חשש ימים חוסן נפשי. צריך לחפש כל דרך וכל סיכוי לשלום, אך מתוך חוסן פנימי. להמשיך ולשאוף לשלום גם אם לא יושג.“

תכונה רעה, זה שהוא תמיד רוצה להיות הכי טוב.“ מי שהיה מפקד פלוגה כשמלאו לו 21 שנים, היה לסגן מפקד גדוד כשהוא בן 23. זה היה מייד אחרי המלחמה. אומרים שהוא קיבץ את שאריות הפליטה שנותרו אחרי המלחמה, והקים גדוד. היה זה מפקדו, אביגדור „יאנוש“ בן גל שהתחיל לטפח אותו. קצינים המכירים את שניהם אומרים, שהם קורצו מאותו חומר: „תמיד אומרים מה שהם חושבים.“

קצין, ששירת כמפקד פלוגה בגדוד של אלי גבע, מספר: „הוא מוכשר בצורה יוצא מן הכלל. כבר אז היה ברור שצפוי לו עתיד מזהיר. הוא היה מפקד מעולה“

להגיד לא

בלי להיבהל

באותה תקופה הכיר גבע טנק חדש ואדם חדש. הטנק היה טנק המרכבה, שהיה בראשית דרכו. האדם היה האלוף ישראל טל, שעבד על פיתוחו של הטנק. טל הוא בן דורו של אביו של אלי גבע. יוסף „יוסקיה“ גבע.

יוסף גבע (גלסברג) נולד בווינה ב-1924. כאשר הגיע לישראל הוא צורף להגנה, ומשנת 1941 הוא גויס לשירות מלא. במלחמת העצמאות היה גבע מפקד פלוגה ואחר-כך מפקד גדוד בחטיבת גבעתי, והשתתף בקרבות על פתחת הדרך לירושלים, ונגד הצבא המצרי. במלחמת 1956 הוא היה מפקד חטיבה, ואחר-כך היה מפקד אוגדה.

בשנת 1957 מונה יוסף גבע לראש מחלקת ההדרכה במטכ"ל, ואחר-כך היה מפקד פיקוד מרכז. ב-1967 הוא היה נספח צה"ל בארצות-הברית ובקנדה ו-כאשר השתחרר, אחרי שנתיים, קיבל את ניהול רשת התנויות שופרסל. עכשיו יש לו חברה לייצוא כלכלי.

את שלושת ילדיו גידלה אילנה, אשתו השנייה, אלי גבע היה בן 13, כאשר נישאו יוסף גבע ואילנה.

קשה לדעת אם גבע מופתע מהצעד של בנו. במלחמת הלבנון שירת יוסף גבע כקצין קישור. היו לו שני בנים שלחמו במלחמה. על הביקור שלו אצל אלי הוא סיפר: „אחרי הפסקת האש לקחתי גיפ ונסעתי לבקר אצלו. קיבלתי על לחימתו הדים מגורמים שונים. שר הביטחון אמר לי שהוא היה הכי-הכי טוב, אבל כדי שלא להתרברב, אומר שהוא היה בין החשובים. הבן שלי למד בגיל

ומיקצוען, אבל גם בן-אדם חושב ומתי לבט. היתה לו כאריזמה לא-נורמלית. החיילים שלו העריצו אותו.“

אחרי המלחמה למד אלי גבע באוניברסיטת ברי-אילן. הוא נשא לאשה את ליאורה, שלמדה מישפטים, ולזוג נולדו שלושה ילדים. בתקופה מסוימת היו לו הירחורים על עויבת הצבא, החיילת, ששירתה איתו במלחמת יום-הכיפורים. אומרת שהיה לו צד נוסף: „הוא היה גם איש-ספר, אינטלקטואל, הוא התעניין מאוד גם בדברים שקורים מחוץ לצבא.“

מישפחת חיילים

אלוף יוסף גבע ואילנה אשתו, בעת כהונתו כנספח צה"ל בווינגטון, בפגישה עם נציג מדינה אפריקאית. שלושת בניו של גבע, אלי, יונתן ודני, המשיכו את המסורת הצבאית שלו.

הרמטכ"ל. רפאל איתן השיב, אך אלי גבע לא השתכנע. הדברים המשיכו להציק לו.

צעיר להגיד „לא“ למפקדים בלי להיבהל.“ על ה„לא“ שאמר אלי גבע אומר אביו: „אני אבא שלו, ואבא אהב את הבן שלו. אני רוצה שהוא יוכל לחיות בארץ הזאת. בני הולך נגד ממשלת ישראל וצה"ל ואני, כאביו, עומד מאחוריו. לא יעצתי לו לעשות זאת. אבל אחרי שעשה זאת אני עומד מאחוריו. הוא לא החליט לסרב פקודה. הוא ביקש להתחיל אותו במשימה הזאת. זה המינימום שאדם עם מצפון יכול לעשות.“

אלי גבע גילה למפקדיו מה דעתו על המלחמה כבר לפני שבועיים. היו אז שיחות רבות, על הגבעות שמסביב ל-ביירות. בדרך כלל היו השיחות בין המפקדים והחיילים לבין עצמם. אך אלי אמר מה דעתו בשיחה שבה היה נוכח

אלי גבע לא חשב שהפריצה ל-ביירות המערבית פתור בעיות. הוא חשב שהיא תיצור בעיות. הרבה מחייליו ייהרגו, הרבה אזרחים ייהרגו, ומלחמה כזאת לא פותרת בעיות פוליטיות.

„טיפה מרה“

בדידות

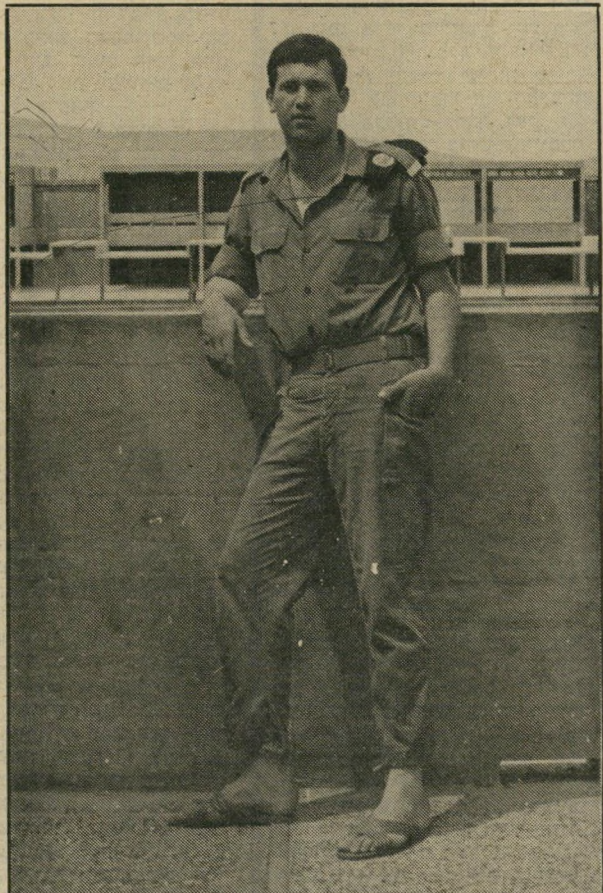
כאשר אמר למפקד האוגדה שלו שהוא רוצה להשתחרר, היתה זו תגובה הראשונה תדהמה. האפשרות ש-בצה"ל יכולה לעבור דרך ישרה בין המהשבה ובין המעשה, היתה תקדים. הפרשה הגיעה לדרגים הגבוהים ביותר. בזה אחר זה נפגש אלי גבע לשיחות עם הרמטכ"ל, עם שריהביטחון, עם מפקד פיקוד הצפון ועם ישראל טל.

יתכן שישראל טל סיפר לו בפגישה, כי גם הוא סירב פעם למלא פקודה. היתה זו פקודתו של דיין להרוס את הכפרים המצריים באיזור שהיה בשליטתו של טל במערב התעלה. טל דרש אז שהפקודה תינתן בכתב. דיין לא הסכים, והפקודה של שריהביטחון לא מולאה. אבל הפעם היתה המיקרה שונה. במקרה של אלי גבע לא היה מדובר בפקודה בלתי-חוקית, והוא ביקש להימנע מן ה-מצב שבו יהיה עליו לסרב פקודה.

הפגישה האחרונה היתה עם מנחם בגין. הפגישה היתה קשה לשניהם. היה ברור שלא יהיה כבר פגישות נוספות. אחרי ראשי-הממשלה אין עוד איש. לבגין התי-ברר, שדעתו של אלוף-מישנה אלי גבע היא נחרצת. גם אם היו למישהו מחשבות על כך שאלי גבע יוכל להישאר בתפקיד אחר בצה"ל, הבהירה הפגישה עם בגין שזה לא יקרה. היתה זו החלטתו של ראשי-הממשלה שאלי גבע ישוחרר מצה"ל. כך נקטעה הקאריירה של איש, שידע להיות גיבור מילחמות, אבל ידע להיות גיבור גם כאשר התנגש צו מצפון עם ציווי המלחמה, במלחמה בין המצפון והמחשבה ובין המלחמה הקאריירה גבר המצפון.

במישפט קצר אחד חשף אלי גבע טפח מריגשותיו: „הטובים בחבריי נפלו. יש טיפה מרה על נפילתם. יש עצבות. אני מריגש בדידות.“

זהו אלי גבע, מי שהיה מפקד חטיבת שוש מיימון שיריו בצה"ל.

א"י בגולן

אלי, שאיבד את רוב חייליו במלחמת יום-הכיפורים, חברו הטוב ביותר נפל ואחיו התעורר, לא גילה ריגשותיו ונפד את חייליו.

צוער בקורס קצינים לאלי גבע היו תה קאריירה צבאית מזהירה. עוד בתחילת דרכו התבלט והיה משכמו ומעלה.